

31998L0029

19.5.1998

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 148/22

DYREKTYWA RADY 98/29/WE**z dnia 7 maja 1998 r.****w sprawie harmonizacji podstawowych przepisów dotyczących zasad ubezpieczeń kredytów eksportowych dla transakcji objętych ubezpieczeniem średnio- i długoterminowym**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 113,

uwzględniając wniosek Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Średnio- i długoterminowe ubezpieczenie kredytów eksportowych odgrywa decydującą rolę w handlu międzynarodowym i stanowi istotny instrument polityki handlowej.
- (2) Średnio- i długoterminowe ubezpieczenie kredytów eksportowych odgrywa ważną rolę w handlu z krajami rozwijającymi się i w ten sposób sprzyja ich integracji z gospodarką światową, co stanowi cel polityki Wspólnoty na rzecz rozwoju.
- (3) Różnice między oficjalnymi systemami średnio- i długoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, funkcjonującymi obecnie w Państwach Członkowskich w odniesieniu do głównych składników ubezpieczenia, składek i polityki ubezpieczeniowej, mogą doprowadzić do zniekształceń w konkurencji między przedsiębiorstwami działającymi we Wspólnocie.
- (4) Wydaje się właściwe, by środki przewidziane w niniejszej dyrektywie nie wykraczały poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu harmonizacji koniecznej do zapewnienia, by polityka eksportowa opierała się na jednolitych zasadach oraz żeby nie doszło do zniekształceń w konkurencji między przedsiębiorstwami działającymi we Wspólnocie.
- (5) W celu zmniejszenia istniejących zniekształceń w konkurencji pożądanym jest, aby odmienne oficjalne systemy ubezpieczeń kredytów eksportowych zostały zharmonizowane, jak określa art. 112 Traktatu, na podstawie jednolitych zasad i w taki sposób, by stanowiły integralną część wspólnej polityki handlowej.
- (6) Udzielanie przez rządy (lub specjalne instytucje pod kontrolą rządów) gwarancji dla kredytów eksportowych lub realizacja programów ubezpieczeniowych przy stosowaniu stawek ubezpieczeniowych, które są nieadekwatne do pokrycia długoterminowych kosztów operacyjnych i strat związanych z takimi programami, jest klasyfikowane jako zakazane subsydia eksportowe na mocy Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, zawartego w ramach wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej (1986–1994) ⁽¹⁾, w szczególności w jego art. 3 ust. 1 lit. a) i w lit. j) załącznika I do tego artykułu.
- (7) Wysokość składek pobieranych przez ubezpieczycieli kredytów powinna odpowiadać wysokości ubezpieczonego ryzyka.
- (8) Harmonizacja sprzyjałaby współpracy między ubezpieczycielami kredytów działającymi w imieniu państwa lub przy wsparciu państwa i wzmacniałaby współpracę między przedsiębiorstwami działającymi we Wspólnocie, jak określa art. 130 Traktatu.
- (9) Zarówno harmonizacja, jak współpraca, są ważnymi i decydującymi czynnikami konkurencyjności wspólnotowych eksporterów działających na rynkach niewspólnotowych.
- (10) Biała księga Komisji dotycząca wprowadzenia rynku wewnętrznego, przyjęta przez Radę Europejską w czerwcu 1985 r., podkreśla wagę warunków sprzyjających współpracy między przedsiębiorstwami we Wspólnocie.
- (11) Na mocy decyzji ⁽²⁾ z dnia 27 września 1960 r. Rada ustanowiła Grupę ds. Koordynacji Polityki Ubezpieczania Kredytów, Gwarancji Kredytowych i Kredytów Finansowych.
- (12) W dniu 15 maja 1991 r. wyżej wymieniona Grupa Koordynacji Polityki wyznaczyła ekspertów z każdego z ówczesnych Państw Członkowskich, którzy jako Grupa Ekspertów Jednolitego Rynku 1992 w dniach 27 marca 1992 r., 11 czerwca 1993 r. i 9 lutego 1994 r. przedstawili sprawozdania zawierające zestawy propozycji.
- (13) Na mocy decyzji 93/112/EWG ⁽³⁾ Rada wprowadziła do prawa wspólnotowego Porozumienie OECD w sprawie wytycznych dla oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych.
- (14) Niniejsza dyrektywa powinna zastąpić dyrektywę Rady 70/509/EWG z dnia 27 października 1970 r. w sprawie przyjęcia wspólnej polityki dotyczącej ubezpieczenia

⁽¹⁾ Dz.U. L 336 z 23.12.1994, str. 156.

⁽²⁾ Dz.U. 66 z 27.10.1960, str. 1339/60.

⁽³⁾ Dz.U. L 44 z 22.2.1993, str. 1. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją 97/530/WE (Dz.U. L 216 z 8.8.1997, str. 77).

kredytów przeznaczonych na finansowanie transakcji średnio- i długoterminowych zawieranych z nabywcami publicznymi ⁽¹⁾ i dyrektywę Rady 70/510/EWG z dnia 27 października 1970 r. w sprawie przyjęcia wspólnej polityki dotyczącej ubezpieczenia kredytów przeznaczonych na finansowanie transakcji średnio- i długoterminowych zawieranych z nabywcami prywatnymi ⁽²⁾.

- (15) Niniejsza wstępna harmonizacja ubezpieczenia kredytów eksportowych powinna być uznana za postęp w kierunku zbliżenia różnych systemów Państw Członkowskich,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zakres

Niniejsza dyrektywa stosuje się do ubezpieczenia transakcji związanych z wywozem towarów i/lub usług pochodzących z Państwa Członkowskiego, o ile pomoc ta jest udzielana bezpośrednio lub pośrednio na rachunek lub przy wsparciu co najmniej jednego Państwa Członkowskiego, a ubezpieczenie obejmuje co najmniej dwuletni całkowity okres ryzyka, czyli okres spłaty łącznie z okresem produkcji.

Niniejsza dyrektywa nie stosuje się do ubezpieczenia gwarancji przetargowych, gwarancji zwrotu zaliczki, gwarancji wykonania i dobrego wykonania kontraktu. Nie stosuje się także do ubezpieczenia ryzyka związanego ze sprzętem i materiałami budowlanymi używanymi lokalnie w celu wykonania umowy handlowej.

Artykuł 2

Obowiązki Państw Członkowskich

Państwa Członkowskie zapewniają, by wszelkie instytucje udzielające ubezpieczenia bezpośrednio lub pośrednio, w formie ubezpieczenia kredytów eksportowych, gwarancji lub refinansowania na rachunek Państwa Członkowskiego lub przy wsparciu Państwa Członkowskiego reprezentującego rząd lub kontrolowanego i/lub działającego z upoważnienia rządu udzielającego ubezpieczenia, zwane dalej „ubezpieczycielami”, ubezpieczały transakcje związane z wywozem towarów i/lub usług, zgodnie z przepisami określonymi w załączniku, jeżeli ich miejscem przeznaczenia są kraje spoza Wspólnoty i jeśli te towary i/lub usługi są finansowane kredytem dla nabywcy lub kredytem dostawcy albo realizowane na warunkach płatności gotówkowych.

Artykuł 3

Decyzje wykonawcze

Decyzje określone w pkt 46 Załącznika zostają podjęte przez Komisję zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 4.

⁽¹⁾ Dz.U. L 254 z 23.11.1970, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem przystąpienia z 1994 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 254 z 23.11.1970, str. 26. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem przystąpienia z 1994 r.

Artykuł 4

Komitet

Komisja wspierana jest przez komitet składający się z przedstawicieli Państw Członkowskich pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji.

Przedstawiciel Komisji przedkłada komitetowi projekt środków, które planuje się podjąć. Komitet wydaje opinię na temat projektu w terminie, który przewodniczący ustala w zależności od pilności sprawy. Opinię wydaje się większością ustanowioną w art. 148 ust. 2 Traktatu w przypadku decyzji, które Rada jest zobowiązana podjąć na wniosek Komisji. Głosy przedstawicieli Państw Członkowskich w ramach komitetu są ważne w sposób określony w tym artykule. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu.

Komisja przyjmuje środki, które są niezwłocznie stosowane. Jednakże w przypadku gdy nie są one zgodne z opinią komitetu, środki te natychmiast przekazywane są przez Komisję Radzie. W takim przypadku:

- Komisja odracza stosowanie podjętych środków na okres, który nie może przekroczyć jednego miesiąca od daty powiadomienia,
- Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może podjąć inną decyzję w terminie określonym w tiret pierwszym.

Artykuł 5

Sprawozdanie i ocena

Do dnia 31 grudnia 2001 r. Komisja przedstawia Radzie sprawozdanie dotyczące nabytego doświadczenia i zbliżenia odmiennych systemów osiągniętego podczas stosowania przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 6

Relacje z innymi procedurami

Procedury ustanowione w niniejszej dyrektywie uzupełniają procedury ustanowione na mocy decyzji 73/391/EWG ⁽³⁾.

Artykuł 7

Uchylenie

Dyrektywa 70/509/EWG i dyrektywa 70/510/EWG tracą moc.

Artykuł 8

Transpozycja

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie, najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1999 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

⁽³⁾ Dz.U. L 346 z 17.12.1973, str. 1. Decyzja zmieniona decyzją 76/641/EWG (Dz.U. L 223 z 16.8.1976, str. 25).

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 10

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 7 maja 1998 r.

W imieniu Rady

M. BECKETT

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

WSPÓLNE ZASADY UBEZPIECZENIA KREDYTU EKSPORTOWEGO

ROZDZIAŁ I: SKŁADNIKI UBEZPIECZENIA

Sekcja 1: **Ogólne zasady i definicje**1. *Zakres wspólnych zasad*

- a) Wspólne zasady, ustanowione w niniejszym załączniku, stosuje się do ubezpieczenia transakcji na warunkach kredytu dostawcy zawieranych z nabywcami publicznymi lub prywatnymi oraz do ubezpieczeń transakcji na warunkach kredytu dla nabywcy zawieranych z kredytobiorcami publicznymi lub prywatnymi.
- b) Wspólne zasady stosują się do ubezpieczenia wszystkich ryzyk określonych w pkt 4. Niemniej jednak w każdym poszczególnym przypadku ubezpieczyciel może zdecydować, że ograniczy ubezpieczenie jedynie do niektórych rodzajów ryzyka.
- c) Jeśli wszystkie zobowiązania prywatnego dłużnika są całkowicie i bezwarunkowo objęte gwarancją przez podmiot, który jest uznany za publiczny zgodnie z pkt 5 niniejszego załącznika, stosuje się wspólne zasady dla dłużników publicznych.

Pojęcie „dłużnik” stosowane w niniejszym załączniku oznacza nabywcę albo kredytobiorcę określonych w pkt 1 lit. a) bądź poręczyciela ubezpieczanej transakcji.

2. *Cechy kredytu dostawcy*

- a) Pojęcie „kredyt dostawcy” stosuje się do umowy handlowej obejmującej wywóz towarów i/lub usług pochodzących z Państwa Członkowskiego, zawartej przez jednego lub więcej dostawców i jednego lub więcej nabywców, w ramach którego nabywca(-y) zobowiązuje(-ą) się do zapłaty dostawcy(-om) na warunkach gotówkowych lub na warunkach kredytowych.
- b) Przepisy ubezpieczeniowe dotyczące kredytu dostawcy odnoszą się do ochrony ubezpieczeniowej udzielanej przedsiębiorstwom zarejestrowanym w Państwie Członkowskim zgodnie z art. 58 Traktatu.
- c) Jeśli umowa handlowa jest finansowana kredytem dla nabywcy lub w ramach innej umowy finansowej, ochrona ubezpieczeniowa dla eksportera realizującego ten kontrakt handlowy jest udzielana zgodnie z przepisami dotyczącymi ubezpieczenia kredytów dostawcy.

3. *Cechy kredytu dla nabywcy*

- a) Pojęcie „kredyt dla nabywcy” stosuje się do umowy kredytowej między co najmniej jedną instytucją finansową i co najmniej jednym kredytobiorcą finansującej umowę handlową na wywóz towarów i/lub usług pochodzących z Państwa Członkowskiego, na podstawie której instytucja(-e) udzielająca(-e) kredytu zobowiązuje(-ą) się do wypłaty gotówkowej dostawcy(-om) w imieniu nabywcy(-ów)/kredytobiorcy(-ów), zgodnie z warunkami umowy, podczas gdy nabywca(-y)/kredytobiorca(-y) dokonuje(a) spłaty kredytu.
- b) Przepisy ubezpieczeniowe dotyczące kredytu dla nabywcy stosuje się w przypadku, gdy ubezpieczenie przyznaje się instytucjom finansowym bez względu na to, w jakim miejscu zostały ustanowione lub zarejestrowane, pod warunkiem że kredyt dla nabywcy stanowi bezwarunkowe zobowiązanie kredytobiorcy do spłaty długu, bez względu na wykonanie umowy handlowej, która ma być finansowana.
- c) Przepisy ubezpieczeniowe dotyczące kredytu dla nabywcy stosuje się do ubezpieczeń przyznanych instytucji finansowej w odniesieniu do instrumentów zbywalnych będących w posiadaniu tej instytucji finansowej, płatnych przez nabywcę na mocy każdego porozumienia dotyczącego finansowania umowy handlowej.

4. *Określenie ryzyka*

- a) Ryzyko handlowe dotyczące dłużników prywatnych określają pkt 14, 15 i 16.
- b) Ryzyko polityczne dotyczące dłużników prywatnych określają pkt 17–22; pkt 15–22 określają ryzyko ponoszone przez dłużników publicznych.
- c) Ryzyko produkcji określa pkt 6 lit. b).
- d) Ryzyko kredytu określa pkt 6 lit. c).

5. *Status dłużnika*

- a) Za dłużnika publicznego uznaje się każdy podmiot, który w jakiegokolwiek formie reprezentuje władzę publiczną i który nie może, ani w drodze sądowej, ani administracyjnej, zostać ogłoszony jako niewypłacalny. Może nim być dłużnik suwerenny, tzn. podmiot, który reprezentuje pełne zaufanie i wiarygodność państwa, np. ministerstwo finansów lub bank centralny, bądź jakiegokolwiek inny podległy podmiot publiczny, taki jak organ władzy regionalnej, lokalnej czy parapaństwowej lub inna instytucja publiczna.
- b) Oceniając status dłużnika, ubezpieczyciel bierze pod uwagę:
- status prawny dłużnika,
  - efektywność postępowania prawnego przeciw dłużnikowi,
  - źródła finansowania i dochodów dłużnika; uwzględnia się przy tym fakt, że dłużnik publiczny może również spłacać długi, korzystając ze źródeł niezwiązanych z funduszami administracji rządowej, na przykład przy użyciu przychodów uzyskanych z podatków lokalnych lub poprzez świadczenie usług publicznych,
  - wpływ, jaki może wywierać na dłużnika rząd kraju macierzystego, lub kontrola, którą może nad nim sprawować.
- c) Każdy dłużnik, który nie jest dłużnikiem publicznym według wyżej wymienionych kryteriów, jest co do zasady traktowany jako prywatny.

Sekcja 2: **Zakres ubezpieczenia**

6. *Ubezpieczone ryzyko*

- a) Ubezpieczone ryzyko jest to ryzyko straty wynikającej z ryzyka produkcji i ryzyka kredytu.
- b) Strata wynikająca z ryzyka produkcji urzeczywistnia się, gdy wykonanie zobowiązań kontraktowych ubezpieczającego lub produkcja zamówionych towarów zostały przerwane na okres sześciu kolejnych miesięcy, o ile przerwa ta była bezpośrednim i wyłącznym następstwem jednego lub więcej zdarzeń wymienionych w pkt 14–22.
- c) Strata wynikająca z ryzyka kredytu powstaje, gdy ubezpieczający nie uzyskał należności wynikających z umowy handlowej lub umowy kredytowej po upływie trzech miesięcy od daty płatności, o ile było to bezpośrednim i wyłącznym następstwem jednego lub więcej zdarzeń wymienionych w pkt 14–22.
- d) W przypadku gdy ryzyko związane z kredytem dla nabywcy jest zabezpieczone gwarancją bezwarunkową ubezpieczyciel postępuje zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w pkt 32, 33 i w pkt 47 lit. a).

7. *Zakres ubezpieczenia*

- a) Ubezpieczenie ryzyka produkcji obejmuje, w granicach kwoty umowy, koszty, które poniósł ubezpieczający podczas wykonywania zobowiązań umownych lub produkcji towarów objętych umową pod warunkiem że koszty te są odpowiednio przypisane do wykonania umowy.

Ubezpieczenie ryzyka produkcji nie obejmuje:

- kosztów poniesionych w odniesieniu do towarów i/lub usług, w odniesieniu do których zaczęło już obowiązywać ubezpieczenie ryzyka kredytu,
- kwot wypłaconych przez ubezpieczającego z tytułu wezwania do zapłaty z gwarancji w ramach ubezpieczonej umowy; jednakże nie stanowi to przeszkody, by ubezpieczyciel pokrył tego rodzaju ryzyko poza zakresem wyznaczonym w niniejszej dyrektywie oraz
- kwot odpowiadających karom lub odszkodowaniom wypłaconym dłużnikowi przez ubezpieczającego.

- b) Ubezpieczenie ryzyka kredytu obejmuje kwotę należności (kapitał i odsetki), przysługującą od importera z tytułu umowy handlowej lub od kredytobiorcy z tytułu umowy kredytowej łącznie z odsetkami naliczonymi po terminie płatności (odsetki po terminie wymagalności).

Ubezpieczenie ryzyka kredytu nie obejmuje kwot odpowiadających karom i odszkodowaniom wypłaconym dłużnikowi przez ubezpieczającego.

8. *Część objęta ubezpieczeniem*

- a) Zakres pokrycia i podstawa do określenia maksymalnej wysokości odpowiedzialności ubezpieczyciela do wypłaty odszkodowania są wyraźnie określone w polisie ubezpieczeniowej kredytu wystawionej przez ubezpieczyciela.
- b) jeśli ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej w wysokości powyżej 95 %, stosuje zasady i procedury ustanowione w pkt 32, 33 i w pkt 47 lit a).

9. *Część nieubezpieczona*

Beza uszczerbku dla przepisów pkt 8 lit b) ubezpieczający ma prawo do pozostawienia wysokości części nieubezpieczonej według uznania, pod warunkiem uzyskania na to zgody ubezpieczyciela.

10. *Ubezpieczenie transakcji w obcych walutach*

Jeśli transakcje obejmują płatności lub finansowanie w co najmniej jednej obcej walucie, ubezpieczenie może być udzielone w każdej z tych walut.

11. *Dostawy zagraniczne*

Umowy podwykonawstwa zawierane ze stronami w co najmniej jednym Państwie Członkowskim są automatycznie obejmowane ubezpieczeniem zgodnie z decyzją Rady 82/854/EWG z dnia 10 grudnia 1982 r. w sprawie zasad mających zastosowanie w dziedzinie gwarancji eksportowych i finansowania wywozu, w odniesieniu do niektórych umów podwykonawstwa ze stronami z innych Państw Członkowskich Wspólnot Europejskich lub z państw trzecich ⁽¹⁾.

12. *Data wejścia w życie ubezpieczenia*

- a) W przypadku kredytu dla nabywcy ubezpieczenie zaczyna obowiązywać z dniem wejścia w życie umowy kredytowej, przy założeniu że zostały spełnione warunki uprzednie uzgodnione w umowie ubezpieczenia kredytu oraz w umowie kredytowej.
- b) W przypadku kredytu dostawcy ubezpieczenie ryzyka produkcji zaczyna obowiązywać z dniem wejścia w życie umowy handlowej, przy założeniu że zostały spełnione warunki uprzednie uzgodnione w umowie ubezpieczenia kredytu oraz w umowie handlowej.

Ubezpieczenie ryzyka kredytu wchodzi w życie z dniem, w którym pełne wykonanie zobowiązań umownych ubezpieczającego uprawnia go do wypłaty, pod warunkiem że zostały spełnione warunki uprzednie uzgodnione w umowie ubezpieczenia kredytu i w umowie handlowej. Jednakże ubezpieczenie ryzyka kredytu może wejść w życie z dniem każdej dostawy częściowej lub częściowej wysyłki, pod warunkiem że ubezpieczający jest na podstawie umowy uprawniony do wypłaty ustalonej i ostatecznej kwoty odpowiadającej wartości dostarczonych towarów i/lub usług.

Sekcja 3: Przyczyny strat i wyłączenia odpowiedzialności

13. *Odpowiedzialność ubezpieczyciela*

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, jeśli szkoda jest bezpośrednim i wyłącznym następstwem zdarzeń określonych w pkt 14–22.

14. *Niewypłacalność*

Niewypłacalność prywatnego dłużnika i jego poręczyciela, jeśli występuje *de iure* lub *de facto*.

15. *Zwłoka*

Zwłoka dłużnika i jego poręczyciela, jeśli występuje.

16. *Jednostronne zerwanie kontraktu lub odmowa*

Decyzja dłużnika w ramach kredytu dostawcy o przerwaniu lub unieważnieniu umowy handlowej lub o odmowie przyjęcia towarów i/lub usług.

17. *Decyzja państwa trzeciego*

Wszelkie środki lub decyzje rządu kraju innego niż kraj ubezpieczyciela lub kraj ubezpieczającego, łącznie z podejmowanymi przez władze publiczne środkami i decyzjami uznawanymi za interwencje rządu, które uniemożliwiają wykonanie, odpowiednio, umowy kredytowej lub umowy handlowej.

18. *Moratorium*

Powszechne moratorium ogłoszone przez rząd kraju dłużnika albo przez rząd państwa trzeciego, dokonującego płatności w związku z umową kredytową lub umową handlową.

⁽¹⁾ Dz.U. L 357 z 18.12.1982, str. 20.

19. *Niemожność lub opóźnienie w dokonywaniu transferu funduszy*

Wypadzenia polityczne, trudności gospodarcze bądź środki prawne lub administracyjne, które wystąpią lub zostaną podjęte poza krajem ubezpieczyciela oraz uniemożliwiające lub opóźniające transfer funduszy wypłacanych w związku z umową kredytową lub umową handlową.

20. *Przepisy prawne w kraju dłużnika*

Przepisy prawne przyjęte w kraju dłużnika, na mocy których płatności dokonane przez dłużnika w walucie lokalnej są uznawane za spłatę długu, bez względu na to, że w wyniku wahań kursu walutowego takie płatności, przeliczone na walutę umowy handlowej lub umowy kredytowej, w dniu transferu funduszy nie pokrywają już kwoty długu.

21. *Decyzja kraju ubezpieczyciela lub kraju ubezpieczającego*

Wszelkie środki lub decyzje podjęte przez rząd kraju ubezpieczyciela lub ubezpieczającego, łącznie ze środkami i decyzjami podjętymi przez Wspólnotę Europejską, odnoszące się do handlu między Państwem Członkowskim i państwami trzecimi, takie jak zakaz wywozu, o ile skutki takich środków lub decyzji nie są w inny sposób pokrywane przez dany rząd.

22. *Siła wyższa*

Przypadki siły wyższej występujące poza krajem ubezpieczyciela, do których można zaliczyć wojnę, łącznie z wojną domową, rewolucją, zamieszki, niepokoje społeczne, cyklon, powódź, trzęsienie ziemi, wybuch wulkanu, falę przyptywową i awarię jądrową, o ile ich skutki nie są w inny sposób ubezpieczone.

23. *Ogólne wyłączenie odpowiedzialności*

Ubezpieczyciel powinien być uprawniony do uchylenia się od odpowiedzialności za wszelkie straty, które są bezpośrednio lub pośrednio przypisane:

- a) wszelkim działaniom lub zaniedbaniom ze strony ubezpieczającego lub osoby działającej w jego imieniu;
- b) wszelkim przepisom ograniczającym prawa ubezpieczającego włączonym do umowy kredytowej, umowy handlowej lub innego powiązanego z nimi dokumentu, łącznie z wszelkimi dokumentami dotyczącymi odnośnych gwarancji lub instrumentów zabezpieczających;
- c) wszelkim dalszym porozumieniom zawartym między ubezpieczającym a dłużnikiem po zawarciu umowy kredytowej lub umowy handlowej, które uniemożliwiają lub opóźniają spłatę długu;
- d) w przypadku kredytu dostawy, wszelkim niedopełnieniem zobowiązań ze strony podwykonawców, współwykonawców lub innych dostawców, pod warunkiem że takie niedopełnienie nie jest konsekwencją wydarzeń politycznych określonych jako zdarzeń wywołujących szkodę wymienionych w pkt 17–22.

Sekcja 4: Przepisy dotyczące wypłaty odszkodowania

24. *Okres oczekiwania na wypłatę odszkodowania*

- a) Okres oczekiwania na wypłatę odszkodowania powinien być zgodny z okresem urzeczywistnienia się ryzyka określonym w pkt 6 lit b) i c).
- b) Okres ten nie ma zastosowania:
  - gdy w przypadku dłużnika prywatnego brak zapłaty jest spowodowany niewypłacalnością dłużnika *de iure* lub *de facto*,
  - w przypadku dwustronnej międzyrządowej umowy o restrukturyzacji długu.

25. *Wypłata odszkodowania i cesja praw*

- a) Ubezpieczający jest uprawniony do otrzymania odszkodowania po upływie okresu oczekiwania na wypłatę odszkodowania określonego w pkt 24, przy założeniu, że warunki uprzednie ubezpieczenia i odszkodowania zostały spełnione, roszczenie ma moc prawną, a ubezpieczający zarządza ryzykiem z należytą dbałością.
- b) Ubezpieczyciel jest uprawniony do otrzymania od ubezpieczającego cesji praw wynikających, odpowiednio, z umowy kredytowej lub umowy handlowej.

26. *Zabezpieczone zobowiązania*

Jeśli zobowiązania dłużnika wobec ubezpieczającego zostały zabezpieczone za pomocą gwarancji lub innego zabezpieczenia, będzie on musiał podjąć wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, by gwarancja lub inne zabezpieczenie były ważne i możliwe do wyegzekwowania, a także w celu rzeczywistego ściągnięcia należności z tego zabezpieczenia.

27. *Obliczanie wysokości odszkodowania*

Bez uszczerbku dla przepisów pkt 31 ubezpieczyciel przy obliczaniu wysokości odszkodowania nie wypłaci ubezpieczającemu kwoty przekraczającej faktyczną wysokość straty i/lub przekraczającej rzeczywistą faktyczną kwotę, którą ubezpieczający miał prawo otrzymać, odpowiednio, od kredytobiorcy na podstawie umowy kredytowej lub od nabywcy na podstawie umowy handlowej.

28. *Wypłata odszkodowania*

Odszkodowanie wypłaca się bezwzględnie, jednakże najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od upłynięcia okresu urzeczywistnienia się szkody, pod warunkiem że ubezpieczyciel został niezwłocznie powiadomiony o wystąpieniu szkody i otrzymał we właściwym czasie wszelkie niezbędne informacje, dokumenty i dowody w celu ustalenia jej zasadności.

W przypadku ubezpieczenia ryzyka produkcji odszkodowanie wypłaca się w ciągu jednego miesiąca od upływu okresu oczekiwania na wypłatę odszkodowania lub daty otrzymania ekspertyzy, gdy jest niezbędna lub daty osiągnięcia porozumienia między ubezpieczającym i ubezpieczycielem w odniesieniu do wysokości odszkodowania w zależności od tego, która data jest późniejsza.

29. *Spory związane z roszczeniem odszkodowawczym*

Jeśli straty zgłoszone przez ubezpieczającego we wniosku o odszkodowanie dotyczą praw, które są przedmiotem sporu, ubezpieczyciel może odroczyć wypłatę odszkodowania do czasu rozstrzygnięcia sporu na korzyść ubezpieczającego przez sąd lub instancję rozjemczą, określone, odpowiednio, w umowie kredytowej lub kontrakcie handlowym.

30. *Dwustronna międzyrządowa umowa o restrukturyzacji długu*

a) Jeśli ubezpieczona umowa kredytowa lub umowa handlowa podlegają dwustronnej międzyrządowej umowie o restrukturyzacji długu, ubezpieczający przestrzega warunków umowy o restrukturyzacji w odniesieniu do zarówno ubezpieczonych, jak nieubezpieczonych części, odpowiednio, umowy kredytowej lub umowy handlowej. Ubezpieczający udziela ubezpieczycielowi wszelkiej pomocy niezbędnej do wykonania umowy o restrukturyzacji.

b) Jeśli ubezpieczona suma jest objęta dwustronną, międzyrządową umową o restrukturyzacji długu, ubezpieczyciel może – wraz z wejściem w życie umowy dwustronnej – odstąpić od okresu jednego miesiąca przewidzianego w pkt 28.

31. *Koszty dodatkowe*

Koszty dodatkowe, wynikające z działania mającego na celu minimalizację lub uniknięcie strat, są ubezpieczone proporcjonalnie do części ubezpieczonej objętej umową ubezpieczenia kredytu, pod warunkiem że zostały one zatwierdzone przez ubezpieczyciela. Koszty dodatkowe obejmują koszty postępowania sądowego i inne koszty obsługi prawnej poniesione w celu minimalizacji strat lub ich uniknięcia, z wyłączeniem kosztów ustalenia ważności roszczenia.

Jednakże jeśli takie koszty są także związane z kwotami lub terminami wymagalności nieubezpieczonymi przez ubezpieczyciela, zostają one przypisane proporcjonalnie do ubezpieczonych i nieubezpieczonych kwot lub terminów płatności.

ROZDZIAŁ II: SKŁADKA

32. *Ogólne zasady ustalania składki ubezpieczeniowej*

Składki są zbieżne. W związku z tym składki naliczane za ubezpieczenie kredytu eksportowego:

- odpowiadają ubezpieczonemu ryzyku (ryzyka kraju, ryzyka państwa oraz ryzyka dłużnika publicznego i/lub dłużnika prywatnego),
- odzwierciedlają zakres i jakość udzielonej ochrony ubezpieczeniowej,
- odzwierciedlają długoterminowe koszty i straty.

33. *Jakość ubezpieczenia*

Przy ustalaniu jakości ubezpieczenia, o której mowa w pkt 32, ubezpieczyciel bierze pod uwagę procent ochrony ubezpieczeniowej, warunkowy charakter ubezpieczenia i wszelkie inne uwarunkowania oddziaływujące na jakość ubezpieczenia.

34. *Ocena ryzyka kraju*

Wysokość składki pobieranej w przypadku każdego kraju lub każdej kategorii kraju jest oparta na odpowiedniej ocenie ryzyka związanego z tym krajem.

35. *Zdolność kredytowa dłużnika*
- Przy ustalaniu wysokości składek ubezpieczeniowych ubezpieczyciel odpowiednio uwzględni zdolność kredytową dłużnika, łącznie z jego statusem określonym w pkt 5.
36. *Okres ryzyka*
- Przy obliczaniu składki ubezpieczyciel uwzględni całkowity okres ryzyka, a także profil spłaty i odsetki.
37. *Podstawa naliczania składki*
- Składka jest kalkulowana od kwoty bazowej i powinna opierać się w możliwie najszerszym zakresie na minimalnych progach stawek. Progi stawek wyraża się w procentach wartości bazowej, tak jakby składkę pobierano w całości w dniu ubezpieczenia lub udzielenia gwarancji; w odniesieniu do ryzyka kredytu minimalną wartością bazową jest odpowiednio, co najmniej kwota główna kredytu lub (re)finansowana część umowy handlowej, a w odniesieniu do ryzyka produkcji – wartość całkowita umowy pomniejszona o przedpłatę.
  - W przypadku ryzyka produkcji kwotę bazową można obniżyć do poziomu przewidywanej straty maksymalnej.
38. *Zapłata składki*
- Pełna kwota składki staje się wymagalna z dniem ubezpieczenia kredytu lub udzielenia gwarancji lub gdy umowa handlowa lub umowa kredytowa wchodzi w życie.
  - Składka może być płacona w ratach lub poprzez dodanie do oprocentowania marży odsetkowej, pod warunkiem że odpowiada to, według wartości zaktualizowanej netto, kwocie składki określonej wyżej w pkt 38 lit. a).

ROZDZIAŁ III: POLITYKA UBEZPIECZENIOWA WOBEC POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

39. *Określenie polityki ubezpieczeniowej wobec poszczególnych krajów*
- Ubezpieczyciel, uwzględniając własny potencjał i strukturalne ograniczenia ekonomiczne, opiera swą politykę ubezpieczeniową wobec poszczególnych krajów na swojej ocenie ryzyka występującego w danym kraju, na całkowitym nieuregulowanym zaangażowaniu w każdym kraju i na zawartości portfela ryzyka danego kraju.
  - Ustalając swoją politykę ubezpieczeniową wobec poszczególnych krajów, ubezpieczyciel uwzględni klasyfikację każdego kraju dłużnika.
  - Niemniej jednak ubezpieczyciel ma prawo do zaprzestania lub ograniczenia działalności ubezpieczeniowej w danym kraju, bez względu na jego klasyfikację.
40. *Określenie całkowitego nieuregulowanego zaangażowania*
- Całkowite nieuregulowane zaangażowanie określa się, w granicach wyznaczonych przez część objętą ubezpieczeniem, na podstawie kwot przewidzianych dla transakcji średnio- i długoterminowych określonych w art. 1 niniejszej dyrektywy.
41. *Ryzyko kraju*
- Ubezpieczyciel, co do zasady, nie wprowadza żadnych ograniczeń w swej polityce ubezpieczeniowej w odniesieniu do krajów stanowiących grupę najniższego ryzyka.
  - Ubezpieczyciel może wprowadzać ograniczenia w swej polityce ubezpieczeniowej w odniesieniu do innych krajów.
  - Ubezpieczyciel, który co do zasady nie udziela ochrony ubezpieczeniowej w odniesieniu do danego kraju lub grupy krajów, może jednak wyjątkowo ubezpieczyć niektóre transakcje ze względu na politykę dwustronną lub interes narodowy lub jeśli wystarczająca ilość w pełni wymiernych dewiz jest dostępna do celów danej transakcji.
  - W odniesieniu do krajów określonych wyżej w lit. b) ubezpieczyciele mogą ustalić limity ryzyka w sposób kumulacyjny lub indywidualny. Mogą określić na przykład:
    - całkowite nieuregulowane zaangażowanie w odniesieniu do danego kraju,
    - wartość całkowitą promes ubezpieczenia,
    - wartość nowych umów, które mają być przedmiotem ubezpieczenia,
    - maksymalną kwotę, którą można ubezpieczyć w każdej transakcji.Ubezpieczyciele mogą także podwyższyć stosowaną składkę.
- Poniżej limitu ryzyka dla danego kraju nie ma, co do zasady, ograniczeń w polityce ubezpieczeniowej.

42. Warunki szczególne ubezpieczenia krajów

Ubezpieczyciel może rutynowo stosować pewne warunki ubezpieczenia wobec danego kraju, bez względu na odpowiadającą mu kategorię, np.:

- gwarancję płatności i/lub transferu udzieloną przez bank centralny lub ministerstwo finansów danego kraju,
- akredytywę nieodwołalną lub gwarancję bankową,
- przedłużenie okresu oczekiwania na wypłatę odszkodowania,
- obniżenie procentu pokrycia ubezpieczeniowego,
- ograniczenie ubezpieczenia dla niektórych sektorów działalności i dla niektórych rodzajów projektów.

ROZDZIAŁ IV: PROCEDURY NOTYFIKACJI

43. Zakres procedur notyfikacji

- a) Ubezpieczyciele stosują wymienione niżej procedury w odniesieniu do wspólnych zasad określonych w rozdziałach I, II i III.
- b) Niniejsze procedury uzupełniają te ustanowione na podstawie decyzji Rady 73/391/EWG z dnia 3 grudnia 1973 r. w sprawie procedur konsultacyjnych i informacyjnych w sprawach ubezpieczenia kredytów, gwarancji kredytowych i kredytu finansowego ⁽¹⁾.

44. Rodzaje procedur notyfikacyjnych

Istnieją cztery rodzaje procedur notyfikacyjnych kierowanych do Komisji i innych ubezpieczycieli:

- roczna notyfikacja informacyjna,
- notyfikacja w celu podjęcia decyzji,
- notyfikacja informacyjna *ex ante* oraz
- notyfikacja informacyjna *ex post*.

Przekazywane dane nie są ujawniane stronom trzecim.

45. Roczna notyfikacja informacyjna

- a) Z końcem każdego roku, jednak najpóźniej do dnia 30 kwietnia następnego roku, każdy ubezpieczyciel składa innym ubezpieczycielom i Komisji na bazie retrospektywnej sprawozdanie ze swej działalności w roku poprzednim. Sprawozdanie to obejmuje wszystkie kraje dłużników i w odniesieniu do każdego z tych krajów zawiera, co następuje:
  - całkowitą kwotę ubezpieczenia zaoferowaną przez ubezpieczyciela,
  - całkowite nieuregulowane zaangażowanie określone w pkt 40,
  - wysokość uzyskanych składek,
  - kwotę ściągniętych należności oraz
  - kwoty wypłacone z tytułu odszkodowań.
- b) Z początkiem każdego roku, najpóźniej do dnia 31 stycznia, każdy ubezpieczyciel składa innym ubezpieczycielom i Komisji sprawozdanie dotyczące swej polityki ubezpieczeniowej, obejmujące rodzaj i poziom limitów, a także warunki ubezpieczenia przewidziane do stosowania w następnym roku, które ubezpieczyciel zamierza rutynowo wprowadzić.

46. Notyfikacja w celu podjęcia decyzji

- a) W przypadku złożenia przez eksporterów wspólnotowych lub banki wspólnotowe konkurencyjnych ofert, dany ubezpieczyciel niezwłocznie odpowiada na każde zapytanie innego zainteresowanego ubezpieczyciela o udzielenie informacji dotyczącej statusu dłużnika danej transakcji, określonego w pkt 5.
- b) W przypadku różnicy zdań w sprawie statusu dłużnika zaangażowani ubezpieczyciele udostępniają informacje innym ubezpieczycielom, dążąc do ustalenia wspólnie uzgodnionego statusu.
- c) Jeśli ubezpieczyciele nie mogą uzgodnić statusu dłużnika w ciągu 10 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku o udzielenie informacji, zaangażowani ubezpieczyciele przedstawiają sprawę wraz z istotnymi informacjami Komisji, która podejmie decyzję zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 4 niniejszej dyrektywy.

(¹) Dz.U. L 346 z 17.12.1973, str. 1. Decyzja ostatnio zmieniona Aktem przystąpienia z 1994 r.

47. *Notyfikacja informacyjna ex ante*

- a) Ubezpieczyciel, który zamierza odstąpić od zasad określonych w niniejszym załączniku, udzielając korzystniejszych warunków ubezpieczenia w odniesieniu do danej transakcji lub grupy transakcji lub pewnego sektora bądź sektorów, lub pewnego kraju bądź krajów, lub systemu ubezpieczeń, powiadamia o tym zamiarze innych ubezpieczycieli i Komisję co najmniej siedem dni roboczych przed wejściem w życie jego decyzji, podając powody zamierzonego odstąpienia – na przykład potrzebę dostosowania się do międzynarodowej konkurencji – oraz odpowiedniego naliczenia wysokości składki.
- b) Ubezpieczyciel, który zamierza naliczać składkę niższą od składki określonej w jego rocznej notyfikacji zgodnie z pkt 45 lit. b), powiadamia o tym zamiarze innych ubezpieczycieli i Komisję co najmniej siedem dni roboczych przed wejściem w życie jego decyzji.
- c) Ubezpieczyciel, który po otrzymaniu notyfikacji zgodnie z powyższymi lit. a) lub b) zamierza przyznać korzystniejsze warunki niż pierwszy powiadamiający ubezpieczyciel, notyfikuje swój zamiar innym ubezpieczycielom i Komisji co najmniej siedem dni roboczych przed wejściem w życie jego decyzji, podając wysokość składki, którą zamierza naliczyć.
- d) Ubezpieczyciel, który zgodnie z pkt 41 lit. c) zamierza ubezpieczyć transakcje z dłużnikami w krajach, w których zazwyczaj nie oferuje ubezpieczenia, powiadamia o tym zamiarze innych ubezpieczycieli i Komisję co najmniej siedem dni roboczych przed wejściem w życie jego decyzji, podając wysokość składki, którą zamierza naliczyć.

48. *Notyfikacja informacyjna ex post*

- a) Ubezpieczyciel, który zamierza odstąpić od zasad określonych w niniejszym załączniku, udzielając mniej korzystnych warunków ubezpieczenia w odniesieniu do danej transakcji lub grupy transakcji, pewnego sektora lub sektorów, pewnego kraju lub krajów lub systemu ubezpieczeń, powinien powiadomić innych ubezpieczycieli i Komisję najpóźniej do dnia 31 stycznia w odniesieniu do poprzedzającego roku kalendarzowego.
- b) Ubezpieczyciel, który postanawia dostosować jeden lub więcej elementów swej polityki ubezpieczeniowej wobec poszczególnych krajów, określonej w rocznym powiadomieniu zgodnie z pkt 45 lit. b), powiadamia o tym innych ubezpieczycieli i Komisję.
- c) Ubezpieczyciel, który po notyfikacji dokonanej zgodnie z pkt 47 lit a) i/lub lit. b) postanawia udzielać takie same warunki, jak pierwszy notyfikujący ubezpieczyciel, niezwłocznie powiadamia o tym innych ubezpieczycieli i Komisję.
- d) Każdy ubezpieczyciel niezwłocznie udziela szczegółowych odpowiedzi na zapytania innych ubezpieczycieli lub Komisji dotyczące wyjaśnienia lub udzielenia informacji dotyczącej jego działalności.

49. *Zastosowanie systemu poczty elektronicznej*

Wszelkie powiadomienia zazwyczaj dokonywane są poprzez system poczty elektronicznej lub, w razie potrzeby, przy zastosowaniu innych właściwych środków błyskawicznej łączności pisemnej.
